

поліцейський зобов'язаний передати у спеціальний лікувальний заклад чи до місця проживання) [1]

Як висновок потрібно зазначити, що превентивні поліцейські заходи можуть бути застосовані у разі виникнення реальних, визначених законом випадках, та не можуть безпідставно обмежувати права і свободи будь-кого. Крім цього, поліцейський зобов'язаний негайно повідомити особі зрозумілою для неї мовою: підставу застосування певного превентивного заходу та роз'яснити право отримувати медичну допомогу, давати пояснення, оскаржувати дії поліцейського. Вище зазначені превентивні поліцейські заходи застосовуються поліцейськими відповідно до закону для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII
2. Застосування поліцейських заходів згідно із Закон України "Про національну поліцію" / URL : <http://www.wikipage.com.ua/1x762e.html> (дата звернення : 16.02.2016)
3. Науково-практичний коментар Розділу V « Поліцейські заходи» Закону України «Про Національну поліцію» / URL : <http://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/167/1-19.pdf> (дата звернення : 2016)

Викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки НАВС, здобувач кафедри адміністративної діяльності НАВС

Ліщук Богдан Вікторович

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО ПЕРСПЕКТИВИ УДОСКОНАЛЕННЯ ВИКОНАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИМИ СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ З ОГЛЯДУ НА ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Багато країн успішно пройшли або проходять шлях реформ, у тому числі правоохоронної системи, і їх досвід може стати у пригоді в Україні. Дійсно, зарубіжний досвід є важливим, оскільки дає можливість побачити ефективність чи неефективність реалізації елементів підготовки поліцейських інших країн до виконання службових завдань. Проте на сучасному етапі реформи правоохоронного відомства виникають труднощі застосування досвіду інших держав без здійснення відповідної адаптації, врахування особливостей виконання поліцією службових завдань.

У цьому контексті варто наголосити на тому, що в умовах реформування правоохоронних органів постає питання запозичення відповідних стандартів в роботі поліції зарубіжних країн, що дозволить покращити якість роботи Національної поліції України в цілому. Необхідність запровадження єдиних міжнародних стандартів у діяльність поліції виникла внаслідок необхідності співпраці у розкритті кримінальних злочинів міжнародного характеру, забезпечення публічного порядку та безпеки під час проведення міжнародних заходів на території України, відмінностями у підготовки поліцейських кадрів в різних країнах.

Для України, яка обрала курс на євроінтеграцію, дуже важливо вивчати та користуватися позитивним досвідом реформування правоохоронних органів у державах Заходу та адаптації чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

У зв'язку з цим, актуальним постає питання формування поліції з урахуванням міжнародних стандартів, а саме Кодексу ООН поведінки службовців органів правопорядку (1979 р.), Резолюції Парламентської Асамблеї Ради Європи №690 "Декларація про поліцію" (1979р.), Основоположних принципів ООН застосування сили та вогнепальної зброї службовцями органів правопорядку (1990р.), Рекомендацій Комітету Міністрів державам-учасницям Ради Європи (2001р.), додатком до якої є Європейський кодекс поліцейської етики.

У розділі V Європейського кодексу поліцейської етики зазначено керівні принципи діяльності поліції, відповідно до яких: 1) поліція може застосовувати силу тільки у разі суворой необхідності і тільки в обсязі, необхідному для досягнення легітимної мети; 2) поліція завжди

повинна пересвідчуватися у правомірності своїх запланованих дій; 3) поліція повинна виконувати свої завдання справедливо, керуючись, зокрема, принципами неупередженості та недискримінації; 4) поліція у своїй діяльності повинна завжди пам'ятати про основоположні права кожного, такі як свобода думки, совісті, релігії, висловлення поглядів, мирні зібрання, пересування і безперешкодне користування своїм майном; 5) під час поліцейського втручання персонал поліції повинен зазвичай бути в змозі надати підтвердження свого поліцейського статусу і службове посвідчення [1].

Працівники поліції наділені широкими повноваженнями. В пункті 2 статті 30 Закону України “Про Національну поліцію” передбачено, що поліція для охорони прав і свобод людини, запобігання загрозам публічній безпеці і порядку або припинення їх порушення також застосовує в межах своєї компетенції поліцейські превентивні заходи та заходи примусу, визначені цим Законом [2]. Застосування поліцейських заходів дає змогу досягти ефективних результатів в службовій діяльності.

Водночас нормативна база діяльності Національної поліції України відрізняється надзвичайною різноманітністю законодавчих та відомчих нормативно-правових актів, що призводить на практиці до суперечностей між законними і підзаконним нормами, які регламентують роботу працівників правоохоронного відомства. Доволі ефективним заходом у цьому разі, як засвідчує практика європейських країн, є максимальна регламентація дій посадових осіб шляхом розроблення деталізованих нормативно-правових актів, настанов, рекомендацій, що передбачають усі можливі варіанти поведінки персоналу в стандартних та нестандартних ситуаціях [3, с. 417].

В багатьох європейських країнах сьогодні накопичено великий, різноманітний і різноаспектний досвід підготовки фахівців для поліцейських служб. Організація діяльності поліції щодо забезпечення публічного порядку та безпеки, протидії злочинності у всіх її проявах в кожній країні має свою специфіку і особливості. Відповідно до структури, завдань, правового регулювання правоохоронного органу в різних країнах будуються і національні системи підготовки кадрів.

Щоб відповісти на ряд поставлених вище питань, необхідно звернутися до передового досвіду тих країн, в яких ефективно працює поліція.

В США правовими основами адміністративної діяльності поліції є Конституція країни, Федеральний кримінальний кодекс та правила, Конституції штатів, а також так звані збірники стандартних ситуацій, які виготовлені на основі законодавства штатів і передбачають діяльність поліції в кожному окремому аспекті.

Конституція США є загальною декларацією і її положення визначають основні загальні основи діяльності всіх правоохоронних органів, в тому числі і поліції [4].

Федеральний кримінальний Кодекс та правила передбачають всі процедури, пов'язані з діяльністю державних органів Сполучених Штатів Америки в питаннях затримання, арешту, судового провадження, покарання, організації захисту, організації роботи поліції та ін.

Наприклад, в Кримінальному кодексі штату Каліфорнія конкретно описано роботу поліції. Тут є окрема книга про те, як набирати на роботу в поліцію, хто має право проходити службу в поліції, як, хто і як довго навчає поліцейських [5].

В усіх штатах США крім того існують так звані описи стандартних ситуацій, в яких, з посиланням на конкретні законодавчі акти, як федеральні, так і штатів, та судові прецеденти, розроблені детальні описи дій поліцейських в тих чи інших ситуаціях. Ці описи стандартних ситуацій не мають юридичної сили, як, наприклад, кримінальні кодекси штатів, але посилання на них в судах можливе, тому що вони складені на базі діючих нормативних актів та судових прецедентів і можуть вважатись правовими актами діяльності поліції США [6, с. 13].

Крім того, в діяльності поліції та жандармерії Франції, так як і в США, на кожній поліцейській дільниці є детально розроблені описи стандартних ситуацій та дій поліції в тих чи інших ситуаціях, так звані адміністративні накази.

Отже, службова діяльність поліції повинна здійснюватись із запозичення та впровадження передового зарубіжного досвіду, що дасть змогу вирішити теоретичні та практичні питання.

Список використаних джерел:

1. Рекомендації Комітету Міністрів державам-учасникам Ради Європи «Про Європейський кодекс поліцейської етики», ухвалені Комітетом Міністрів 19 вересня 2001 на 765-му засіданні заступників Міністрів // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Офіційний сайт Центру політико-правових реформ <http://pravo.org.ua/files/Criminal%20justice/rec1.pdf>.
2. Про Національну поліцію : Закон України від 2 липня 2015 р. № 580-VIII// Відомості Верховної Ради. – 2015. – № 40-41. – Ст.379.
3. Мартыненко О. А. Детерминация и предупреждение преступности среди персонала органов внутренних дел Украины. — Х., 2005. — 468 с.
4. Девід П. Керрі. Конституція Сполучених Штатів Америки. К.: Веселка, 1993.
5. California Penal and Vehicle Codes, 1997 unabridged, Law/Tech Publishing Company, California, 1997, page 585.
6. Заросило В.О. Порівняльний аналіз адміністративної діяльності поліції західних країн у порівнянні з адміністративною діяльністю міліції України (по матеріалам поліції Великобританії, США, Канади та Франції) : дис. к.ю.н. : спец. 12.00.07. – К., 2000.

Слухач 6-ВС курсу факультету №2
ННІ №4 НАВС

Ліхман Анжела Олегівна

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОСВІДОМОСТІ СПІВРОБІТНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

За сучасних умов наближення України до європейської спільноти зростає необхідність здійснення правових реформ, спрямованих на формування громадянського суспільства та правової держави на принципах свободи і демократії.

Сьогодні Україна перебуває в кардинально новій соціально-політичній, економічній, духовній і геополітичній ситуації, що вимагає переосмислення й вироблення нових парадигм усієї системи морального, політичного, патріотичного, трудового, педагогічного та правового виховання працівників Національної поліції.

Становлення правової держави, якою прагне бути сучасна Україна, не можливе поза розвитком правосвідомості населення на рівні всіх його структурних компонентів.

У зв'язку з цим 2 липня 2015 року Верховна Рада України ухвалила закон України № 580 VIII «Про Національну поліцію». Його ухвалення свідчить про початок нового етапу розвитку правоохоронної системи України. Таким чином, набуває особливої актуальності проблема комплексного, системного реформування всієї системи правоохоронних органів, яка б цілком відповідала міжнародним стандартам [1, с. 19].

Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку.

Сучасні вимоги суспільства до діяльності правоохоронних органів значною мірою пов'язані з перебудовою психології осіб, а також із підвищенням престижу служби та рівнем майстерності особового складу, завданням якого є запобігати злочинам, припиняти їх та розслідувати.

Прагнення до європейських стандартів актуалізують питання високого професіоналізму і компетентності майбутніх поліцейських. У цілях профілактики негативних явищ серед поліцейських і вдосконалення професійного психологічного відбору необхідно вивчення одного з найважливіших компонентів змісту свідомості особистості кандидатів на службу в Національну поліцію – правосвідомості особистості.

Для формування нового типу фахівців правоохоронної сфери правова свідомість та культура – це одна з основних професійних вимог діяльності працівників Національної поліції. Без них неможливе дотримання принципів діяльності поліції (верховенство права, дотримання